

RE KOMMUNE
ny og varm

Tiltaksplan for arbeid mot radikaliserering og voldelig ekstremisme i Re kommune

13. mai 2016

Skrevet av: May-Bente Jansson

Tiltaksplan for arbeid mot radikalisering og voldelig ekstremisme i Re kommune

---

Innledning	s 2
Hva er radikalisering og ekstremisme	s 4
Tegn og signaler	s 7
Forebyggende tiltak	s 9
Slik forholder du deg ved bekymring	s 14
Veien videre	s 16

Innledning

Med denne planen ønsker Re kommune å styrke arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme. Terror er den ytterste konsekvens av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Forebyggingsarbeidet er således sentralt for å sikre grunnleggende verdier som demokrati, menneskerettigheter og trygghet. Det å kunne leve uten frykt for å bli utsatt for hat og vold er en grunnleggende verdi i et trygt samfunn.

Kommunestyret vedtok planen i juni 2016:

KST- 034/16 Vedtak:

1. Tiltaksplan for arbeid mot radikaliserings og voldelig ekstremisme i Re kommune vedtas
2. Tiltak i planen som koster penger tas med videre i arbeidet med økonomiplanen.
3. Planen skal rulleres en gang hver kommunestyreperiode

Det er behov for en felles forståelse og samarbeid mellom etater for å lykkes. Målet er å fange opp personer i risikozonen så tidlig som mulig og møte dem med tiltak som virker. Denne tiltaksplanen har som formål å gi informasjon om fenomenet radikaliserings og voldelig ekstremisme, samt et lite innblikk i de forskjellige formene for ekstremisme, og har som ambisjon å sette opp en tiltaksrekke, både med tanke på forebygging, ved bekymring og i tilfeller der vi har innbyggere som er radikaliseret eller er i ferd med å bli det.

Planen vil gi en oversikt over signaler man skal se etter slik at alle ansatte i Re kommune har et enhetlig reaksjonsmønster. Tiltaksplanen inneholder en oversikt over forebyggende arbeid i kommunen og hvilke tiltak som skal settes i gang ved bekymringsaker. Dokumentet kan brukes både for å sette seg inn i arbeidet rundt temaet, men også som et oppslagsverk når man står i konkrete bekymringer.

Vi har i dette dokumentet valgt å si noe om skoleskyting. Dette kan være litt på siden av ekstremismebegrepet, men gruppa har vurdert det til å ha såpass mange fellestrekk at det er verdt å nevne i denne planen.

Det kan være mange grunner til at unge mennesker kommer inn i en prosess hvor de gradvis nærmer seg voldelig ekstremisme. Ofte henger det sammen med psykisk sårbarhet, identitetskonflikt, utenforskap og konspirasjonsteorier. Det kan handle om søken etter tilhørighet, behov for noe å tro på,

ønske om å komme vekk fra en vanskelig hverdag eller ønske om å hjelpe en av partene i en konflikt. Ved å forebygge disse vanskene forebygger vi på mange områder. Forebyggende tiltak har den fordel at de ofte treffer bredt og er viktige folkehelseiltak i seg selv.

Således vil de forebyggende tiltak vi foreslår, ikke ensidig forebygge radikalisering og ekstremisme, men også en rekke andre områder som ensomhet, kriminalitet, rus og psykiske vansker. Radikalisering er ofte en av flere veier ut av en vanskelig situasjon.

Det har vært avgjørende med innspill og dialog fra prosjektgruppa underveis i utarbeidelsen av tiltaksplanen, og at prosjektgruppa har vært tverrfaglig sammensatt. Alle deltakerne fortjener en stor takk for sitt engasjement.

Følgende personer har vært representert:

Ole Thomassen Grejs	SLT
Eva-Mette Strand	Rådgiver
Gunnar Knutsen	Sosiallærer ungdomsskolen
Kari Veiteberg	Ruskonsulent
Line Skotte	Barnevernspedagog
Marianne Thoresen	Rådgiver Re videregående skole
Peter W. Moe	Røde Kors
Tonje Stokke Dalen	Helsesøster
Trine Berg	Lensmann
May-Bente Jansson	Prosjektleder

Som bakgrunn for tiltaksplanen for Re kommune har den nasjonale handlingsplanen mot radikalisering og voldelig ekstremisme stått sentralt:

https://www.regjeringen.no/contentassets/c74e3bb8914f41abaad0ac713ac24983/handlingsplan-mot-radikalisering-og-voldelig-ekstremisme_2014.pdf

Hva er radikalisering og voldelig ekstremisme?

Radikalisering beskriver hvordan personer gradvis tar avstand fra samfunnets demokratiske prinsipper og samtidig rettferdiggjør bruk av trusler og vold for å nå sine mål. En mulig utgang kan være deltagelse i voldelig ekstremisme.

Vi har alle et ansvar og kan gjøre en forskjell. Det å ha kunnskap om og være bevisst på radikalisering er første skritt.

«I dag er de ekstremistiske miljøene i Norge i større grad etnisk sammensatt. Selv om mange av de psykologiske og samfunnsmessige faktorene som driver personer inn i en radikaliseringsprosess er de samme som før, har arenaene for radikalisering blitt flere og mer komplekse. Det er flere bakenforliggende faktorer som kan bidra til å starte eller forsterke en radikaliseringsprosess. Noen risikofaktorer gjør seg gjeldende på samfunnsnivå, mens andre er på gruppe- eller individ-nivå.

Det er i dag særlig tre utfordringer som gjør det krevende å forebygge og motvirke radikalisering til voldelig ekstremisme. Den ene er fremveksten av internett og sosiale medier som en virtuell radikaliseringsarena. Den andre er internasjonale forhold som har fått stor betydning for trusselsituasjonen. Den tredje er faren for økt polarisering mellom ulike grupperinger.»

Fra nasjonal handlingsplan:

https://www.regjeringen.no/contentassets/c74e3bb8914f41abaad0ac713ac24983/handlingsplan-mot-radikalisering-og-voldelig-ekstremisme_2014.pdf

Med voldelig ekstremisme

menes personer som er villige til å bruke vold for å nå sine politiske mål.

Radikalisering

er prosessen der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå sine politiske mål.

Radikaliseringsprosesser kan skje innenfor alle typer livssyn, politiske retninger og ideologier.

Det er viktig å skille mellom radikaliseringsprosesser og det å være radikal. Det er virkemiddelet, altså viljen til å bruke vold, som er sentral. Radikalisering og voldelig ekstremisme kan skje innen alle typer ideologier eller politiske retninger, noe vi har sett både i Norge og resten av Europa.

Radikalisering er altså en prosess som kan føre til at en person blir en ekstremist. Hvor lang tid radikaliseringsprosessen tar, vil variere fra person til person. Det er heller ikke slik at alle som er i en radikaliseringsprosess, blir voldelige ekstremister.

Det er vanskelig å gi en konkret oversikt over hva som skjer med en person i en radikaliseringsprosess. De sosiale faktorene i en radikaliseringsprosess er ofte viktige. Sentrale elementer kan være gruppedynamikk, endring av vennekrets, tilbaketrekning fra samfunnet eller karismatiske lederskikkelser. Hvordan en radikaliseringsprosess skjer, vil variere, og kan fortone seg på svært ulike måter for ulike personer. Samtidig finnes det noen karakteristiske trekk det er mulig å fange opp.

Radikalisering

Radikaliseringsprosessen karakteriseres gjerne ved utvikling av:

- et ensidig verdensbilde
- en oppfatning av å eie den objektive sannheten
- en oppfatning av at hensikten helliger midlene
- en prosess hvor fienden ikke lenger oppfattes som menneskelig (rotter, urene)
- en aksept for bruk av vold for å nå sine mål – situasjonen oppleves som så akutt og alvorlig at drastiske handlinger rettferdiggjøres som nødvendige

Høyreekstremisme

Høyreekstreme grupperinger befinner seg i den høyre ytterkanten av det politiske landskapet, og påberoper seg ofte kulturell eller rasemessig overlegenhet overfor andre grupperinger. I Norge forventer PST økt aktivitet i enkelte lokale høyreekstreme miljøer.

Hatkriminalitet

Kriminalitet som helt eller delvis er motivert av fordommer mot personers faktiske eller oppfattede gruppetilhørighet. Gruppe kan blant annet vise til rase, religion, seksuell orientering eller kjønnsuttrykk.

Skoleskyting

Den vanligste motivasjonen for skoleskyting er hevnmotivert vold. I mer enn $\frac{3}{4}$ av tilfellene var målet å ramme de som hadde mobbet eller plaget gjerningsmannen. Skolen representerer fellesskapet som gjerningspersonen føler seg avvist av. Disse personene er som regel suicidale, og mange har tidligere forsøkt å ta sitt eget liv. Nesten alle skoleskyttere har fortalt andre hva de har tenkt å gjøre på forhånd, ofte i sosiale medier.

Radikal og ekstrem islamisme

Radikal islamisme er en vanlig samlebetegnelse for ekstremistiske politiske grupper med islamistisk bakgrunn.

Ekstrem islamisme kan forstås som reaksjoner mot moderne sekularisme. Tilhengerne kjemper for at alle deler av samfunnet skal bygge på Koranen og at all lovgivning skal være i samsvar med Sharia.

Andre former for ekstremisme

Antiislamske grupperinger

Bygger på fremmedfiendtlig ideologi, for eksempel at Norge og Europa er i ferd med å bli islamisert. I motsetning til det tradisjonelle høyreekstremistiske miljøet der rase står sentralt, er fiendebildet her basert på religion.

Venstreekstremisme

En samlebetegnelse på ulike former for politisk radikalisme som har utspring i ideologier som ligger langt til venstre i det politiske landskapet.

Tegn og signaler

Den diskrete og ikke-kriminelle adferden som preger mange i en radikaliseringsprosess, gjør dette utfordrende å identifisere eller overvåke for politi og andre aktører. Det er en gråsoner mellom marginaliserte personer i utvikling mot "uheldige" miljøer (parallelsamfunn), og de som utvikler seg til en direkte trussel mot storsamfunnet som de ikke lenger har lojalitet til. De som befinner seg i en radikaliseringsprosess, men ikke oppfordrer til eller bruker vold, kan fortsatt utgjøre en trussel. Jo tidligere i radikaliseringsprosessen man kommer inn, jo større er muligheten for påvirkning.

Bekymringstegn

Vurderinger av risiko for vold fra radikalisererte personer er basert på kjente bekymringstegn:

Ekstreme ytringer

- Intoleranse for andres synspunkter
- Utvikling av et ensidig verdensbilde
- Ikke rom for alternative perspektiver
- Enkle fiendebilder - vi og dem
- Enkle løsninger
- Konspirasjonsteorier
- Hatretorikk
- Støtte til absolutte løsninger, som avskaffelse av demokrati
- Legitimering av vold
- Trusler om vold for å nå politiske mål
- En tanke om at hensikten helliger midlene
- Svart-hvitt bilde av verden hvor det skapes et tydelig skille mellom «oss» og «dem». Dette kan omhandle levemåte, holdninger, seksuell legning, religion, kultur og definisjon av hva som er rett og galt.
- Oppfatte det som at de forvalter den objektive sannheten
- Drastiske handlinger, som støtte eller oppfordringer til vold, anses som nødvendig
- Suicidale tegn eller selvmordsforsøk er vanlig spesielt for skoleskyttere
- Depresjon

Utseende/symbolbruk

- Endrer utseende, klesdrakt mm.
- Benytter symboler knyttet til ekstremistiske idealer og organisasjoner.

Aktiviteter

- Appellerer til og søker etter ekstremistisk materiale på internett og i sosiale medier
- Slutter på skolen eller med fritidsaktiviteter mm.
- Deltar på demonstrasjoner eller i sammenstøt med andre grupper
- Bruker trusler og vold som følge av ekstremisme
- Utøver hatkriminalitet
- Driver med reisevirksomhet som kan føre til økt radikalisering og kontakt med ekstremister

Venner og sosiale nettverk

- Endrer nettverk og omgangskrets, for eksempel grupper som er kjent for voldelig ekstremisme, trusler, vold eller annen kriminalitet.
- Blir medlem i ekstremistiske grupper, nettverk og organisasjoner.
- Varsler om selvmordstanker eller voldshandlinger på nettet.

Kilder

- <https://www.regjeringen.no/no/sub/radikalisering/om-forebyggende-arbeid/hva-er-radikalisering-og-voldelig-ekstre/id663761/>
- www.utveier.no
- http://dsb.no/Global/Publikasjoner/2016/Tema/NRB_2015_Delrapport_Risikoanalyse_av_skoleskyting_i_Nordland.pdf

Forebyggende tiltak i Re kommune

Et bredt samarbeid på tvers av sektorer er nødvendig for å lykkes i forebyggingsarbeidet. Det er avgjørende med gode rutiner og tett kontakt mellom etater som skole, barnevern, NAV, helse, politi og 16-23 (oppfølgingstiltak for ungdom som står i fare for å falle ut av skole/arbeidsliv).

Det er viktig å forebygge at personer rekrutteres inn i ekstreme miljøer. Generelt forebyggende arbeid på tvers av sektorer, og tidlig innsats, er avgjørende i denne sammenhengen.

Samtidig er det behov for innsats overfor personer som allerede er i ekstreme miljøer, og behov for å bidra til reintegrering, det vil si oppfølging av personer som ønsker seg ut av ekstreme miljøer.

Forebyggende tiltak mot utenforskap, mobbing og radikalisering vil også være tiltak mot skoleskyting.

Re kommune har mange gode forebyggende tiltak. Dette kommer til uttrykk ved at kommunen har få alvorlige saker å håndtere. Dette er det viktig å opprettholde, ved at de tiltakene man igangsetter, varer over tid, følges opp og blir implementert i kommunenes daglige drift. Generell forebygging har verdi både for psykisk helse og i et større folkehelseperspektiv. Forebyggende tiltak rettet mot ungdom for å unngå isolering og negativ adferd som rus og kriminalitet, vil også virke forebyggende mot radikalisering og ekstremisme. For eksempel vil «Smart oppvekst» kunne være med på å inkludere og forhindre følelsen av utenforskap for barn og unge. Frivillige organisasjoner, som for eksempel Røde Kors, driver flere tiltak som inkluderer og virker forebyggende.

I det følgende vil tiltak som allerede er i gang i kommunen samt nye tiltak presenteres. Tiltakene er fordelt på forskjellige nivåer for å synliggjøre ansvarsområder:

kommunen, skolene, helsestasjonene, NAV og politi.

Kommunen

- ***Videreføre satsning på Smart oppvekst***

Smart oppvekst har som mål å skape helsefremmende fellesskap, som får fram det beste hos hver enkelt og utløser engasjement og livsglede. Smart oppvekst er et resultat av et utviklingsarbeid basert på AI (Appreciative Inquiry) og den moralske komponenten i ART (Aggression Replacement Training).

S	styrke
M	medvirkning
A	anerkjennelse
R	relasjoner
T	trening

Se: <https://www.re.kommune.no/aktuelt/smart-oppvekst/>

- **Vurdere å benytte søkemotorer på nett**, som kobler for eksempel skolens navn med gitte risikoord, som skyting, bombe, hevn og lignende.

- **Ungdomsklubb**

Arbeidsgruppa mener en ungdomsklubb drevet av kommunen, eventuelt i samarbeid med frivillige, vil være et godt tiltak for å inkludere flest mulig unge i kommunen i et sosialt og positivt miljø. Ungdom som faller utenfor annen organisert fritid, kan være mer utsatt for påvirkning fra uønskede miljøer, enn de som har tilhørighet i lag og foreninger. En ungdomsklubb som er godt drevet, vil kunne fange opp disse unge. Det å ha en tilhørighet i et positiv ungdomsmiljø kan virke forebyggende mot psykiske plager, negativ adferd og rus. Det blir viktig at de ansatte på ungdomsklubben har en tett dialog og samarbeid med skole, rustjenesten, 16-23, politi og TT (Tverrfaglig Team). Det bør tilbys varierte aktiviteter og temakvelder. Frivillige, feks ungdommer selv, pensjonister og foreldre, vil være viktige støttespillere. Ungdata-undersøkelsen fra 2014 viser at ensomhet og utenforskap er en av de største utfordringene for ungdommene våre. Tanken om en ungdomsklubb kom også fram på møter med foresatte, elever og politikere i etterkant av denne undersøkelsen. 670 deltagere over tre kvelder deltok, og ønsket om ungdomsklubb var innspillet som kom tydeligst fram:

«Ønske om "ungdomshus", "klubb", "fritidsklubb", "flerbrukshus" er det tydeligste og mest konkrete ønsket/innspillet fra foreldre/elev konferansen og politisk verksted.»

(Kilde: Ung i Re 2014)

- **Kursing av ansatte, foreldre og andre om fenomenkunnskap**

May-Bente Jansson ble i midten av februar 2016 kvalifisert til å holde kurs for ansatte. Gunnar Knutsen tar over May-Bente sin rolle fra våren 2017 med å kvalifiser seg som kursholder for ansatte. RVTS (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) arrangerer kurslederkurs. Det er også mulig å bruke organisasjoner som JustUnity for å spre kunnskap. Et felles forståelsesgrunnlag for fenomenet er avgjørende

for å fange opp faresignaler og ha et helhetlig reaksjonsmønster i kommunen.

- **Arrangere folkemøter/temadager**

Målet med slike folkemøter vil være å spre informasjon og toleranse mellom ulike grupper i samfunnet, for eksempel mellom forskjellige trosretninger.

- **Informasjon på Re kommunes hjemmeside**

om hvor man kan henvende seg ved bekymring. Tiltaksplanen blir lagt tilgjengelig for alle ansatte samt innbyggere.

- **Støtte opp om frivillige organisasjoner**

og deres arbeid for å skape et mangfold av møtepunkter mellom voksne og unge i Re. Gjøre kjent i befolkningen Røde Kors sine tiltak for flyktningeguide, besøksvenn, språkkafe, leksehjelp, matlagingskvelder, ferie for alle og liknende. Brosjyre fra Røde Kors gjøres tilgjengelig på servicetorget og på nettsiden.

- **Tiltak for barn og unge i Re**

Denne oversikten må ligge på kommunenes nettside.

- **AiRe (Aktiv i Re)**

Tilbudet opprettholdes som et forebyggende tiltak både i skole og fritid med fokus på samtalegrupper og aktiviteter for barn og unge.

- **SLT-arbeidet**

SLT - Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak - opprettholdes.

- **Arrangere årlige temakvelder for FAU**

der målet er bevisstgjøring og å øke fenomenkunnskapen rundt radikaliserings og ekstremisme.

- **Transport**

Da Re er en vidstrakt kommune, bør det arbeides for ordninger der unge og innvandrere/flyktninger kan få transport til aktiviteter. Både for asylmottak, omsorgsboliger og for familier uten tilgang på bil kan dette med

transportproblematikken komme i veien for inkludering i fritiden. Her kan kommunen søke å opprette et samarbeid med Re Frivilligsentral.

Skolene

- ***Undervisningsopplegg fra Fredrikstad kommune***
gjennomføres årlig på ungdomsskolen.
http://www.krad.no/images/stories/Radikalisering/Undervisningsopplegg_samfunnsfag_-_Fredrikstad_kommune.pdf
- ***Undervisningsopplegg SALTO***
(undervisningsopplegg for samfunnsfag Vg1/Vg2 Radikalisering og ekstremisme)
gjennomføres på videregående skole.
<https://utveier.no/app/uploads/sites/2/undervisningsopplegg-salto-radikalisering-og-ekstremisme-25-febr-2015-.pdf>
- ***Kontinuerlig arbeid mot krenkelse og mobbing***
- ***Planer og oppfølging av uønskede hendelser på nettet***
- ***Arbeid med elevdemokrati***
- ***Aktiv bruk av elev og foreldresamtaler***
- ***Fokus på tverrfaglig samarbeid***
- ***Rutiner for å håndtere bekymringsmeldinger og alvorlige hendelser***
- ***Kontaktlærer har bli-kjent samtale ved overgang ungdomsskole-videregående skole.***
- ***Utarbeid beredskapsplan i tilfelle skoleskyting og andre alvorlige hendelser på skolen***

Helsestasjonene

- ***Grupper med de som skal bli foreldre.*** Her vil et av temaene være positive holdninger.

NAV

- ***Voksenopplæringen flyttes fra Tønsberg til Re.***

Det vil da være lettere å kombinere tiltak som veiledning, rådgiving og omsorg og på den måten lette inkluderingsprosessen.

- ***Arbeidsrettede tiltak for personer i risikozonen***

- ***Bolig og arbeid***

er essensielt i forbindelse med forebygging, men også for å hjelpe personer som er på vei ut av uheldige miljøer. Å bistå disse gruppene med bolig og arbeid blir ekstra viktig i et forebyggende perspektiv.

Politiet

- ***Avholder egne fagdager***

om utviklinga i samfunnet, samt hva vi skal se etter, for å synliggjøre temaet.

- ***Viktig støttespiller og rådgiver for kommunen***

- ***Arrangere og koordinere politiråd***

Politiråd er et formalisert samarbeid mellom lokalt politi og kommunale myndigheter, hvor formålet er å bidra til et samvirke om kriminalitetsforebygging og trygghet i lokalsamfunnet. Re er med i et samarbeid mellom 6 kommuner.

Slik forholder du deg ved en bekymring

- *Bekymringen drøftes med nærmeste overordnede
- *Saken drøftes anonymt eller med navn i TT (tverrfaglig team) som har ansvar for å lage en tiltaksplan i hvert enkelt tilfelle.
- *Ved sterk alvorlighetsgrad (rask avverging av straffbart forhold) varsles politiet direkte.
- *Frivillige organisasjoner, foresatte eller andre som ikke er ansatt i kommunen, varsler TT (tverrfaglig team) eller direkte til LT (Lokale, forebyggende Tiltak mot rus og kriminalitet).

Kontaktinformasjon

TT

Gunnar Knutsen (Radikaliseringkontakt) gunnar.knutsen@re.kommune.no 99396200

TT/SLT

Ole Thomassen Grejs Ole.Grejs@re.kommune.no 33061537/9242608

TT/Politikontakt for Re

Lene Jacobsen Lene.Jakobsen@politiet.no 99095256

Politioverbetjent Forebyggende koordinator radikalisering

Hege Fjær hege.fjar@politiet.no 33029819/97552475

Aktuelle kontaktpunkter

Barneombudet www.barneombudet.no

Ung.no www.ung.no

Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) www.rvts.no

Regionale kunnskapssentre for barn og unge, psykisk helse og barnevern (RKBU) www.rbup.no

Likestillings- og diskrimineringsombudet www.ldo.no

Politi tlf 02800 www.politi.no

PST tlf 2330 5000 www.pst.no

Hjelpetelefoner

Mental helses hjelpetelefon

(hele døgnet)
telefon 116 123

Kirkens SOS

(hele døgnet)
telefon 2240 0040

Bekymringstelefonen

(mandag og torsdag 10-20, tirsdag, onsdag og fredag 10-16)
Drives av Voksne for barn
telefon 8100 3940

Kors på halsen

Telefonen for barn og ungdom

(mandag-fredag 14-20)
telefon 800 33321

Veien videre

For å følge opp personer som er, har vært eller står i fare for å bli radikalisert, vil tverrfaglig team (TT) måtte gjøre en vurdering om hvem som skal følge opp videre.

Det vil være essensielt at den/de som skal følge opp enkeltpersoner, bygger en relasjon og en tillit til den enkelte. I tilfeller der det allerede finnes slike tillitspersoner i vår organisasjon bør det vurderes om disse skal få en rolle.

Det vil også være avgjørende hvilken livssituasjon personer er i for hvilke instanser som bør inn. I noen tilfeller vil skole være de nærmeste, andre ganger NAV, barnevern, 16-23, helse eller politi.

Det er avgjørende at det blir laget en plan både for oppfølging på kort og lang sikt. Det må tas hensyn til at den det gjelder kan bytter skole e.l når en slik langsiktigplan legges. Det er kjent at tilbakefall er vanlig og må forventes, derfor er det viktig med oppfølging over tid, og dette må nedfelles i en forpliktende plan. Det er TT som er ansvarlig for at en slik plan blir utarbeidet.

Selv om hvert enkelt tilfelle vil være unikt og må behandles individuelt, finnes det noen fellestrekk som er viktig å være klar over i dette arbeidet:

- *Ivaretagelse av familie
- *Synliggjøre alternative måter å leve og tenke på
- *Det er viktig at hjelperen lytter og forstår bakgrunnen til den radikaliserte. Vi kan forstå holdninger, følelser og handlinger uten å støtte dem.
- *Let etter gråsoner. Den radikaliserte har ofte et svart/hvitt bilde av verden og vil ikke umiddelbart endre holdning. Let etter tvil og refleksjon.
- *Jo tidligere i prosessen vi kommer inn jo større er muligheten for påvirkning.
- *Forvent og vær forberedt på tilbakeskritt. Det er viktig med langsiktig oppfølging og tålmodighet.
- *Sett realistiske mål

*Finn ut hva personen trenger av hjelp. Det kan være praktisk hjelp på skolen, hjelp til å komme ut i arbeid eller å få et nytt bosted. Mange vil også trenge hjelp til psykisk og i noen tilfeller fysisk helse.

*Den radikaliserte vil trenge gode alternativer til det miljøet personen tilhører.

Les mer

www.utveier.no - blant annet om samtaleteknikk

www.radikalisering.no er en nettside med informasjon om myndighetenes arbeid for å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme. Her finnes linker til en rekke nyttige dokumenter, relevant forskning, samt statusrapporter for regjeringens arbeid på feltet.

Re kommune, mai 2016.

May-Bente Jansson
prosjektleder